

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

สหเทศทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ประชาชนทุกระดับอาชีพจำเป็นต้องได้รับสหเทศที่เป็นความรู้อันเป็นแนวทางที่สำคัญในการ ปรับปรุงและเพิ่มพูนสมรรถภาพในการประกอบอาชีพของตน นักอุตสาหกรรมต้องรู้ถึงสหเทศ ทางด้านเทคนิคที่ใช้ในการผลิต วิธีการ หรือการค้นพบใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผลิตผลมีต้นทุนต่ำ แต่คุณภาพดี นักเกษตรกรต้องการความรู้เกี่ยวกับดิน สหเทศทางเคมีและธรณีวิทยา ตลอดจนความรู้อื่น ๆ ทางด้านกรเกษตร เพื่อนำมาปรับปรุงงานเกษตรกรรมให้มี ประสิทธิภาพ ในทำนองเดียวกันแพทย์ก็จะสามารถติดตามความก้าวหน้าใหม่ ๆ ในวงการ แพทย์ได้โดยการอ่านจากวารสารทางการแพทย์ และนักวิทยาศาสตร์ก่อนที่จะเริ่มทำการวิจัย ก็จำเป็นต้องหาความรู้จากรายงานทางด้านนี้เสียก่อน เพื่อที่จะได้ทราบว่ามิใครเคยศึกษา คนควาอะไรไว้แล้วบ้างในสาขานี้และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง การขยายตัวของสหเทศและ ขาวสารต่าง ๆ ซึ่งเรียกรวมกันว่า "สารนิเทศ"¹ ที่ผลิตขึ้นมานั้นมีจำนวนมากทั้งในรูปแบบ ของสิ่งพิมพ์และวัสดุย่อส่วนนั้นเป็นผลที่เกิดเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งของ วิทยาการสาขาต่าง ๆ ความก้าวหน้าที่เห็นได้ชัดคือความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี จึงทำให้เกิดการผลิตสิ่งพิมพ์ทางด้านนี้เพิ่มขึ้นมากมายมหาศาล ซึ่งยากต่อการ ติดตาม ค้นหา และนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐโดยเฉพาะ หน่วยงานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็เช่นเดียวกัน ได้ขยายขอบเขตการปฏิบัติงาน ธิย่างกว้างขวาง ได้จัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของทางราชการและประชาชน

¹ สุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงษ์, บรรณารักษศาสตร์มูลตั้ง (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 15.

ทั่วไปเป็นจำนวนมาก การที่จะช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงตัวเอกสารและได้รับสารสนเทศตรงตามที่ต้องการนั้นจำเป็นที่จะต้องมึหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บเอกสารที่มีระบบงานเอกสารที่ดีและสะดวกต่อการค้นหา¹ มีวิธีการที่จะทราบแหล่งของสนเทศ สามารถค้นหาสนเทศมาใช้เมื่อมีผู้ต้องการ ตลอดจนจัดการเผยแพร่สนเทศนั้นโดยรวดเร็วและทันกับความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

ลูซิล เจ สเตราส์ (Lucille J. Strauss) ไอรีน เอ็ม เซอเฟฟ (Irene M. Shreve) และ อัลเบอร์ตา เอล บราวน์ (Alberta L. Brown) ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า องค์การหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในแต่ละสาขา จำเป็นจะต้องตระหนักถึงความเคลื่อนไหวในวงการวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางมากตลอดเวลา บันทึกและรายงานต่าง ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าทดลองและวิจัยอย่างไม่หยุดยั้งจะเป็นประโยชน์อย่างมากถ้าได้มีการรวบรวมไว้ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานหน่วยหนึ่งในองค์การนั้น ๆ ดำเนินการรับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ และพร้อมที่จะบริการให้ความสะดวกในการค้นคว้าหาความรู้ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินงานขององค์การ หน่วยงานนี้เรียกว่า "ห้องสมุดเฉพาะ"²

การที่จะสามารถให้บริการแก่ผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ห้องสมุดในฐานะเป็นแหล่งเก็บรวบรวมสนเทศที่สำคัญ ควรจะต้องมีระบบงานทางด้านเอกสารที่ดี ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้เลือกศึกษาเรื่องระบบงานเอกสารประเภท

¹ เทรซัวร์ คูศิริพิทักษ์, "สภาพและปัญหาการวิจัยจากเอกสารราชการ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2520), หน้า 88.

² Lucille J. Strauss, Irene M. Shreve, Alberta L. Brown, Scientific and Technical Libraries : Their Organization and Administration (New York : Becker and Hayes, 1972), p.1.

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งจัดพิมพ์โดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวง
อุตสาหกรรม และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 -
2521 จากหน่วยงาน 3 แห่ง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กองสนเทศ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย เพราะได้
พิจารณาแล้วว่าห้องสมุดทั้ง 3 แห่งนี้เป็นห้องสมุดที่ควรมีเอกสารประเภทดังกล่าวของกระทรวง
ทั้งสอง และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทยมากกว่าห้องสมุดอื่น ๆ กล่าวคือ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากวิทยานิพนธ์เรื่อง ห้องสมุดคานการเกษตรใน
ประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2520 ของ จันทิกา พุ่มจันทร์ การวิจัยพบว่าโดยเฉลี่ยแล้ว
ห้องสมุดคานการเกษตรสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีหนังสือและสิ่งพิมพ์ทุกประเภทมากกว่า
ห้องสมุดคานการเกษตรสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ ส่วนห้องสมุดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ไม่ได้รับเอกสารจากหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ครบถ้วน นอกจากนี้
ยังขาดบุคลากรในการดำเนินงาน ห้องสมุดไม่มีงบประมาณของตนเอง การจัดเก็บเอกสาร
ยังไม่เป็นระเบียบ และห้องสมุดมีปัญหาเรื่องสถานที่คับแคบ¹ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์จึงเป็นทั้งห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดเฉพาะทางคานการเกษตร นอกจากนี้
สำนักหอสมุดในระยะเริ่มต้นเป็นห้องสมุดในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้บริการแก่
อาจารย์และข้าราชการ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และกรมต่าง ๆ ของกระทรวง

กระทรวงอุตสาหกรรม กองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสังกัดกรม
วิทยาศาสตร์ เป็นแหล่งสะสมและรวบรวมความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งทางคานอุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่ง เอกสารส่วนใหญ่เป็นเอกสารในสาขา

¹จันทิกา พุ่มจันทร์, "ห้องสมุดคานการเกษตรในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2520), หน้า 255.

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแขนงต่าง ๆ¹ หอสมุดสามารถให้บริการสนเทศทางค่านนี้
เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของกรมวิทยาศาสตร์และหน่วยงานอื่น ๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรม

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2516 พิบูลศิลป์
วิฑูระพงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องหอสมุดทางค่านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย
ได้กล่าวถึงศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทยว่าเป็นหน่วยงานที่มุ่งให้บริการทาง
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในค่านเอกสารและ
สนเทศที่จำเป็นต้องใช้ในการวิจัยสำหรับนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์และนักวิชาการ หอสมุด
ของศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทยทำหน้าที่เสมือนหอสมุดวิทยาศาสตร์แห่งชาติ
มีเอกสารทางค่านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนมาก²

การสำรวจรายงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องระบบงานเอกสารประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนี้ยังไม่มี
ผู้ใดทำการศึกษาโดยเฉพาะ แต่ได้มีผู้ศึกษาในเรื่องที่สัมพันธ์กับระบบงานเอกสารบางเรื่อง
คือ ค่านการจ้กเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาล เมื่อปี พ.ศ.2512 วรณี วัชรพงศ์กุล ได้ศึกษาเรื่องการ
จ้กเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลไทย โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับการจ้กเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลในหอสมุดซึ่งมีวิธี
จ้ก 2 แบบ คือการจ้กรวมสิ่งพิมพ์รัฐบาลไว้กับหนังสืออื่น และการจ้กแยกสิ่งพิมพ์รัฐบาลไว้
โดยเฉพาะ การที่หอสมุดประเภทใดจะจ้กเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลวิธีใดนั้น ควรจะได้พิจารณา
เกี่ยวกับสถานที่ ปริมาณสิ่งพิมพ์ที่ได้รับ เงินงบประมาณในการใช้จ่ายและจำนวนเจ้าหน้าที่ที่จะ
ค่านเงินงาน การจ้กรวมสิ่งพิมพ์รัฐบาลไว้กับหนังสืออื่น ๆ นั้น บรรณารักษ์จะจ้กหมู่สิ่งพิมพ์

¹ สัมภาษณ์ ทวีลักษณ์ บุญคง, หัวหน้ากองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี,
13 ธันวาคม 2521.

² พิบูลศิลป์ วิฑูระพงศ์, "หอสมุดค่านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 217.

รัฐบาลตามระบบ เกี่ยวกับการจัดหนังสือทั่วไปในห้องสมุด หากจะจัดแยกไว้เป็นสิ่งพิมพ์ รัฐบาลโดยเฉพาะ จำเป็นต้องมีระบบการจัดหมู่ที่แตกต่างออกไป เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความ สะดวก การจัดที่เป็นระเบียบและสามารถรวบรวมสิ่งพิมพ์รัฐบาลให้อยู่รวมในที่แห่งเดียวกัน โค้ดที่สุกคือการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลไว้ตามลำดับ กระทรวง กรม กอง ที่จัดสิ่งพิมพ์รัฐบาล นอกจากนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ การเผยแพร่ การจัดเก็บและการจัดหมู่สิ่งพิมพ์รัฐบาล ทั้งของไทยและต่างประเทศ ผู้ศึกษาในเรื่องนี้ได้เสนอแนะระบบวิธีการจัดหมู่สิ่งพิมพ์รัฐบาล ไทยโดยเทียบเคียงกับระบบวิธีการจัดหมู่สิ่งพิมพ์รัฐบาลต่างประเทศที่ได้วางระบบวิธีการจัด ไว้แล้วเป็นอย่างดี และได้ใช้เป็นหลักปฏิบัติมาเป็นแนวทาง โดยให้ชื่อวาระบบวิธีการจัดหมู่ สิ่งพิมพ์รัฐบาลไทย¹

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันว่า สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กอง สนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นห้องสมุดหรือศูนย์เอกสารที่ได้รับหรือสมควรที่จะมีเอกสารประเภทวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีดังกล่าวมากกว่าห้องสมุดอื่น ๆ ว่ามีระบบงานเอกสารอย่างไร โดยพิจารณา ถึงเทคนิคการดำเนินงาน คือ การทำครรชนี (Index) การทำสารสังเขป (Abstract) การจัดเก็บ (Storage) และการเรียกใช้ (Retrieval) เอกสารแต่ละประเภท
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดระบบงานเอกสารของห้องสมุดแต่ละแห่ง ศึกษาและ รวบรวมปัญหาที่ประสบ วิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะ
3. ศึกษาถึงระบบงานเอกสารที่จัดทำในต่างประเทศ ทั้งที่ปฏิบัติด้วยมือและด้วย เครื่องจักรกลที่มีประสิทธิภาพ เพื่ออาจใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงาน

¹วรรณณี วัชรรางค์กุล, "การจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาจากสภาพการดำเนินงานทางด้านระบบงานเอกสาร สิ่งพิมพ์ทั้งกล่าวจากสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย ดังนั้นประชากรที่ใช้ในการสำรวจคือเอกสารที่จัดพิมพ์โดยกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย ระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ.2517 - 2521 ที่มีอยู่ที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำครรชนี การทำสารสังเขป การจัดเก็บ และการเรียกใช้

ขอตกลงเบื้องต้น

หัวข้อของงานวิจัยนี้ คือ ระบบงานเอกสารประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจัดพิมพ์โดยกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย แม้ว่าสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทยจะไคเปลี่ยนชื่อเป็น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย¹ เมื่อปี พ.ศ.2522 ก็ตาม ผู้วิจัยจะคงกล่าวถึงชื่อเดิม เนื่องจากการวิจัยในเรื่องนี้ได้ศึกษาคครอบคลุมเฉพาะเอกสารตั้งแต่ ปี พ.ศ.2517 - 2521 เท่านั้น ซึ่งในขณะนั้นยังคงใช้ชื่อเดิมอยู่

ในทำนองเดียวกันกับกองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังกัดกรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรมนั้น เมื่อ ปี พ.ศ.2522 กรมวิทยาศาสตร์ไคเปลี่ยนชื่อ

¹"พระราชบัญญัติสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522," ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ 96 (23 มีนาคม 2522) : 35-50

เป็นกรมวิทยาศาสตร์บริการ สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน¹
ผู้วิจัยจะคงกล่าวถึงข้อ เดิมและสังกคเดิมเช่นเดียวกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ค้นหาจากหนังสือ วารสาร ตลอดจนสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
2. สัมภาษณ์บรรณารักษ์ นักเอกสาร ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยคิดเป็นร้อยละ
3. สํารวจระบบงานเอกสารที่ดำเนินการอยู่ของห้องสมุดและศูนย์เอกสารทั้ง 3 แห่ง นำผลจากการสำรวจมาเปรียบเทียบว่าวิธีใดดีที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การศึกษารื่องนี้จะมีประโยชน์ต่อพัฒนาการของระบบงานห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบงานเอกสาร ทำให้ห้องสมุดหรือศูนย์เอกสาร ตลอดจนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องสามารถทราบถึงข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานเอกสารที่ได้ดำเนินการอยู่นอกจากนี้ขอเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนหลักเกณฑ์วิธีการดำเนินงานของระบบงานเอกสารที่ได้ปฏิบัติจนประสบความสำเร็จมาแล้วในต่างประเทศ อาจนำมาเป็นแนวทางสำหรับให้ห้องสมุดหรือศูนย์เอกสารที่มีเอกสารประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนมากได้ใช้เป็นหลักในการปรับปรุงและจัดระบบงานเอกสารให้ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ยิ่งขึ้น

¹พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน พ.ศ. 2522, "ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

กองสนเทศ หมายถึง กองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 การเรียกใช้ (Retrieval) หมายถึง การนำข้อมูลจากเอกสารมาใช้
 คำกรรขณี หมายถึง คำที่ใช้เป็นคำกรรขณี คำที่ใช้ในการทำกรรขณีแบบฟรี-
 โคออดิเนต เรียกว่า Index Term ส่วนคำที่ใช้ในการทำกรรขณีแบบโพสต์โคออดิเนต
 เรียกว่า Descriptor นอกจากนี้อาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า Keyword
 เครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) หมายถึง เครื่องจักรที่มีการทำงานอย่างมี
 ระบบ

เครื่องจักรกล (Mechanical Device) หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยผ่อน
 แรงงานของคนได้

กรรขณี (Index) หมายถึง บัญชีคำเรียงตามลำดับอักษร

กรรขณีมาตรฐาน หมายถึง กรรขณีของมาตรฐาน

กรรขณีวารสาร หมายถึง กรรขณีของวารสาร

ทิสอรัส (Thesaurus) หมายถึง รายชื่อรวมคำต่าง ๆ ที่มีความหมายเหมือนกัน
 หรือสัมพันธ์กัน

บัตรเจาะ (Punched Card) หมายถึง บัตรที่มีรูเจาะในตำแหน่งต่าง ๆ กัน
 มีความหมายเพื่อใช้แทนข้อมูล

บัญชีคำกรรขณี (Controlled Vocabulary) หมายถึง รายชื่อคำต่าง ๆ ที่
 สามารถใช้เป็นคำกรรขณีได้

สนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูล

สารนิเทศศาสตร์ (Information Science) หมายถึง ศาสตร์ที่วากวการ
 จัดการเกี่ยวกับความรู้ ข่าวสาร ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ หรืออาจเรียกว่า สนิเทศศาสตร์

สำนักหอสมุดฯ หมายถึง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกต่อเนื่องเป็นชุด (Serial)

ศูนย์บริการเอกสารฯ หมายถึง ศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย